

سازمان اهل بیت قرآن کریم

کلیات و آیین نامه اجرایی

تربیت معلم حفظ قرآن کریم

معاونت آموزش و سنجش

سال ۱۳۹۹

طرح تربیت معلم حفظ قرآن کریم

اهداف طرح:

اهداف کلی

- ۱) شناسایی نیروهای مستعد و تربیت آنان جهت تدریس در دوره‌های آموزش عمومی و تخصصی حفظ قرآن کریم (به ویژه طرح‌های آموزش تخصصی حفظ سازمان دارالقرآن الکریم)
- ۲) ایجاد زمینه و انگیزه در معلمان تجربی حفظ قرآن کریم، جهت استمرار و تداوم دانش‌اندوزی در مهارت‌های تدریس حفظ قرآن در سطوح علمی و تخصصی.
- ۳) تعمیم روش‌های بدیع و انتقال مهارت‌های تدریس یکپارچه و نظام‌مند حفظ قرآن کریم در سطح کشور.

هدف رفتاری

انتظار می‌رود با برگزاری این دوره، دانش‌آموختگان با فنون و روش‌های نوین، علمی و تخصصی تدریس و آموزش حفظ قرآن کریم و نیز با روش‌های جذب هرچه بیشتر مشتاقان حفظ کلام وحی آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ را در آموزش حفظ قرآن در کشور به اجرا گذارند.

* چکیده طرح

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره‌های مربوطه، علاقمندان به معلمی و تدریس و تعلیم علوم و فنون رشته حفظ قرآن کریم (تدریس عمومی و تخصصی حفظ قرآن و تشکیل جلسات حفظ) پس از احراز شرایط گزینش، در «۱۱۶ ساعت آموزش حضوری» و «۸ ساعت آموزش غیر حضوری» شامل دروس: ۱- روش‌های تدریس و فنون معلمی ۲- آموزش تدویرخوانی (ترتیل مصطلح) ۳- کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم و ۴- آشنایی با علوم قرآنی شرکت نموده و در پایان پس از موفقیت در آزمون‌های پایانی، ضمن اخذ گواهینامه مربوطه، به عنوان معلمان دوره‌های آموزش عمومی و تخصصی حفظ قرآن کریم (طرح‌های مختلف آموزش حفظ کل یا حفظ مقاطعی از قرآن) در اداره امور قرآنی استان و مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و ... به تدریس خواهند پرداخت.

مشخصات کلی طرح:

- ۱- نام طرح: تربیت معلم حفظ قرآن کریم
- ۲- مدت طرح: ۱۱۶ ساعت آموزش حضوری و ۸ ساعت آموزش غیر حضوری.
- ۳- مقطع زمانی: در طول سال (طبق سهمیه اعلام شده برای هر فصل و یا به صورت خودگردان و برنامه‌های استانی).
- ۴- پیش‌نیاز: ۱- دارا بودن حداقل مدرک تخصصی درجه ۵ در طرح ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حفاظ قرآن یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل ۲- قبولی در آزمون کتبی حفظ قرآن کریم
- ۵- گستره طرح: سراسر کشور
- ۶- محل تشکیل طرح: با توجه به فشردگی و یا عادی بودن دوره و متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان در نظر گرفته می‌شود. بدیهی است که اولویت با مؤسسات قرآنی مردمی، مراکز تربیت معلم، مکان‌های فرهنگی، آموزشی و مذهبی خواهد بود.
- ۷- محتوای آموزشی: شامل دروس مندرج که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- مجری طرح: اداره امور قرآنی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- تذکر: اداره امور قرآنی نهایت تلاش خود را در واگذاری اجرای دوره‌های آموزشی به مؤسسات قرآنی مردمی خواهند نمود.
- ۹- شکل اجرا: در قالب دو بخش حضوری و غیرحضوری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): حائزین شرایط پذیرش
- ۱۱- تعداد فراگیران هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر
- ۱۲- تعداد کلاسها: بر اساس سهمیه استان. دوره‌های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می‌شود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: ۱۲۴ ساعت آموزشی

● شرایط اختصاصی:

۱- دارا بودن حداقل مدرک تخصصی درجه ۵ حفظ در طرح ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حفاظ قرآن کریم یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل (حفظ ۱۰ جزء قرآن کریم) ۲- قبولی در آزمون کتبی حفظ ۱۰ جزء قرآن کریم (حد نصاب نمره قبولی در این آزمون ۱۴/۲۰ می باشد)

تذکرا: حافظانی که فاقد مدرک فوق هستند یا مدارک دیگر حفظ را دریافت کرده‌اند، به شرط قبولی در آزمونهای ورودی، شامل: «آزمون شفاهی حفظ»، «آزمون مفاهیم سطح ۴» و «آزمون قرائت سطح ۴» (گرایش تدویر (ترتیل مصطلح)) مجاز به شرکت در دوره خواهند بود.

تذکره ۲: در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می گردد:

۱- دارا بودن مدارک تخصصی درجات بالاتر در طرح اعطای مدرک تخصصی به حفاظ

۲- برخورداری از سابقه تدریس در دوره‌های آموزش حفظ قرآن کریم

۳- دارا بودن محفوظات بیشتر

۴- دارا بودن سایر مدارک تخصصی حفظ قرآن کریم

۵- داشتن مدرک تحصیلی بالاتر

۶- احراز رتبه‌های ممتاز در مسابقات قرآنی از جمله بین‌المللی، کشوری و استانی

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

ردیف	عنوان درس	نوع درس	تعداد واحدها (ضرریب)	تعداد ساعات آموزشی			نوع آزمون	حد نصاب نمره قبولی	ارزش آموزشی «به ساعت»
				حضور	غیر حضوری	جمع			
۱	روش‌های تدریس و فنون معلمی	تخصصی	۳	۴۴	--	۴۴	شفاهی «تدریس عملی»	۱۶	۴۴
۲	آموزش تدویرخوانی (ترتیل مصطلح)	تخصصی	۲	۴۰	--	۴۰	شفاهی	۱۴	۴۰
۳	کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم	تخصصی	۲	۳۲	---	۳۲	کتبی	۱۴	۳۲
۵	آشنایی با علوم قرآنی	عمومی	۱	--	۸	۸	کتبی	۱۴	۸
	جمع کل	---	۸	۱۱۶	۸	۱۲۴	---	---	۱۲۴ ساعت

سامان آموختن قرآن کریم

دروس طرح تربیت معلّم حفظ قرآن کریم

□ معرفی درس ۱:

نام درس: روش های تدریس و فنون معلمی	تعداد ساعات آموزشی: ۴۴ ساعت آموزشی (۲۲ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می رود فراگیران با سپری نمودن این درس ضمن آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس و کلاسداری حفظ قرآن کریم بتوانند علاوه بر بکارگرفتن اصول و قواعد مربوطه در تدریس خویش، توانایی انتقال مباحث مربوطه به قرآن آموزان را بیابند.	
استانداردهای آموزشی ویژگی های مدرّس: حافظ کل، لزوماً همجنس با فراگیران و دارای حداقل پنج سال سابقه کلاسداری حفظ قرآن و تربیت حافظان. تبصره: استانهایی که فاقد مدرّس خواهر هستند با هماهنگی معاونت آموزش و سنجش و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان، می توانند از مدرّس برادر استفاده نمایند. اما جهت کارورزی ها لازم است از مدرّس خواهر استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و ...	روش تدریس: القای نظری مباحث مورد نظر توسط مدرّس، پرسش و پاسخ، ایفای نقش و تمرین عملی
منابع درسی: ۱- منبع اصلی: کتاب درسنامه حفظ قرآن کریم - تألیف آقایان حاجی ابوالقاسم، حسینی و قاسمی ۲- منابع کمک آموزشی: ۱- نگاهی تحلیلی بر مبانی و روشهای حفظ قرآن کریم - تألیف رضا نجفی ۲- چگونه قرآن را حفظ کنیم؟ تألیف شهریار پرهیزگار	

تذکرات

- ۱- کارورزی روش تدریس توسط شرکت کنندگان از جلسه پنجم (پس از بحث «مراحل حفظ یک مقطع») باید از سوی مدرّس محترم در دستور کار قرار گیرد. در تمرین عملی تدریس، هر فرد در طول دوره باید حداقل دو نوبت به تدریس در حضور مدرّس و افراد کلاس بپردازد.^۲
- ۲- به این منظور، در هر جلسه و پس از بیان نکات اصلی موضوع تعیین شده برای آن جلسه توسط مدرّس، حداقل دو نفر از فراگیران در حضور مدرّس و دیگر حاضران در کلاس، به کارورزی و تدریس عملی خواهند پرداخت. در این تدریس فراگیران باید نحوه حفظ کردن یکی از صفحات مشخص شده در «جدول صفحات منتخب برای کارورزی درس «روش تدریس و کلاسداری تخصصی حفظ قرآن» را آموزش دهند و به علاوه نکاتی را هم که تا آن جلسه توسط مدرّس توضیح داده شده در تدریس خود لحاظ نمایند. مدرّس ضمن نقد شیوه تدریس هر فرد و جویا شدن نقطه نظرات دیگر افراد در خصوص محاسن و معایب تدریس وی، نظرات خود را در فرم سنجش روش تدریس منظور می کند و از آنان می خواهد تا برای جلسه بعد، اشکالات خود را برطرف نمایند.
- تبصره: مدرّس محترم می تواند علاوه بر صفحات مشخص شده در این جدول، از دیگر صفحات قرآن نیز - مشروط به دارا بودن ویژگیهای مذکور در این جدول - برای کارورزی استفاده نماید.
- ۳- فرمهای سنجش روش تدریس میان دوره، توسط مسئول دوره در پرونده فراگیران نگهداری می شود، تا روند پیشرفت آنان در طول دوره مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد.
- تبصره: آزمون این درس بصورت شفاهی «تدریس عملی» خواهد بود.

۱. در روش ایفای نقش، فراگیر عملاً در نقش معلم ظاهر شده و به تدریس و انتقال مطلب می پردازد. این روش علاوه بر ایجاد شور و انگیزه در فراگیران، آنان را برای ایفای نقش معلمی آماده می سازد.

۲. مدرّس محترم می تواند به تشخیص خود از جلسات قبل نیز کارورزی و تدریس عملی متعلمان را آغاز نماید.

جدول بودجه بندی و طرح درس روش‌های تدریس و فنون معلمی

جلسه	عناوین اصلی تدریس	محورهای فرعی آموزشی
۱	فضیلت، برکات و فوائد حفظ قرآن + ویژگیهای معلم حفظ قرآن	بررسی جایگاه حفظ قرآن در قرآن، روایات و کلام بزرگان ^۱ + بررسی و معرفی ویژگیهای عمومی و اختصاصی معلم حفظ قرآن
۲	انگیزه و چرایی پرداختن به حفظ	بررسی ابعاد مختلف بحث «انگیزه» و اهمیت این موضوع در حفظ قرآن
۳	روشهای حفظ قرآن + بهترین روش حفظ	آشنایی با روشهای گوناگون دیداری، شنیداری، رمزگردانی معنایی، روشهای ترکیبی و ... و بررسی نقاط قوت و ضعف هر یک + معرفی بهترین روش حفظ (با اشاره به نقاط ضعف و آسیبهای روشهای دیگر)
۴	عوامل مؤثر در حفظ	تصمیم و عزم جدی برای حفظ + ویژگیهای مصحف حفظ + زمان و مکان مناسب + نظم و برنامه‌ریزی + شرکت در جلسات و کلاسهای حفظ + توجه به ترجمه و مفاهیم آیات
۵	مراحل حفظ یک مقطع ^۱	توضیح مراحل مختلف حفظ یک مقطع ^۱ (شامل: اطمینان از صحت روان خوانی - تقطیع آیات - توجه به ارتباطات لفظی و معنایی و استفاده از آنها - تکرار - خواندن قطعه از حفظ)
۶	کارروزی روش تدریس	تدریس حداقل دونفر از حاضران و تحلیل آن از سوی مدرس و دیگر حاضران بر مبنای فرم روش تدریس
۷	مراحل حفظ یک مقطع ^۲	توضیح مراحل مختلف حفظ یک مقطع ^۲ (اتصال قطعات - مرور در کوتاه‌مدت و بلندمدت - پرسش)
۸	کارروزی روش تدریس	تدریس حداقل دونفر از حاضران و تحلیل آن از سوی مدرس و دیگر حاضران بر مبنای فرم روش تدریس
۹	مرور و نگهداری محفوظات ^۱	جایگاه مرور در حفظ، آشنایی با اقسام مرور (نزدیک، دور)
۱۰	مرور و نگهداری محفوظات ^۲	آشنایی با روشهای گوناگون مرور محفوظات و معرفی بهترین روش + مرور آهنگین محفوظات
۱۱	کارروزی روش تدریس	تدریس حداقل دونفر از حاضران و تحلیل آن از سوی مدرس و دیگر حاضران بر مبنای فرم روش تدریس
۱۲	تثبیت محفوظات	تثبیت محفوظات (تعریف و معرفی روشهای تثبیت) + اهمیت یادگیری مهارتهای تدویرخوانی
۱۳	کارروزی روش تدریس	تدریس حداقل دونفر از حاضران و تحلیل آن از سوی مدرس و دیگر حاضران بر مبنای فرم روش تدریس
۱۴	ترمیم محفوظات	آشنایی با اقسام آسیبهایی که بر محفوظات وارد می‌شود + شناسایی روشهای مختلف ترمیم محفوظات
۱۵	آیات مشابه	اقسام آیات مشابه، روشهای حفظ و مرور آیات مشابه
۱۶	کارروزی روش تدریس	تدریس حداقل دونفر از حاضران و تحلیل آن از سوی مدرس و دیگر حاضران بر مبنای فرم روش تدریس
۱۷	پرسش از محفوظات	آشنایی با روشهای مختلف پرسش از محفوظات و روشهای تکلیف دادن و تکلیف خواستن از حافظان
۱۸	شرکت در مسابقات و آزمونهای حفظ	جایگاه شرکت در مسابقات و آزمونها + آشنایی با تکنیکها و مهارتهای شرکت در مسابقات + آشنایی اجمالی با آیین‌نامه مسابقات حفظ
۱۹	کارروزی روش تدریس	تدریس حداقل دونفر از حاضران و تحلیل آن از سوی مدرس و دیگر حاضران بر مبنای فرم روش تدریس
۲۰	حفظ برای مقاطع سنی مختلف	معرفی و شناسایی اقسام مخاطبان حفظ (خردسالان، کودکان، نوجوانان، دانشجویان، افراد شاغل و ...) و شیوه‌های برخورد با آنها
۲۱	آسیب‌شناسی روشهای حفظ	بررسی آسیبهای ناشی از روشهای نادرست حفظ قرآن + لزوم رعایت اصل تعادل در حفظ و پرهیز از افراط و تفریط
۲۲	کارروزی روش تدریس	کارروزی روش تدریس + رفع اشکالات

۱. در این زمینه مراجعه به کتاب «چرا قرآن حفظ می‌کنیم؟» تألیف مصطفی حسینی (ناشر: انتشارات جامعه القرآن) و سایت تلاوت (بخش آموزش حفظ قرآن) توصیه می‌شود.

جدول صفحات منتخب برای کارورزی درس «روش‌های تدریس و فنون معلمی»

ردیف	ویژگی	صفحه	سوره	آیات
۱	آیات متوسط (۱۱ تا ۱۵ آیه در صفحه)	۳۱۹	طه	۹۹ تا ۱۱۳
۲		۴۴۱	یس	۱۳ تا ۲۷
۳		۵۷۲	جن	۱ تا ۱۳
۴	آیات بلند (۶ تا ۱۰ آیه در صفحه)	۱۳۵	انعام	۶۰ تا ۶۸
۵		۱۹۴	توبه	۴۱ تا ۴۷
۶		۵۰۸	محمد	۱۲ تا ۱۹
۷	آیات خیلی بلند (۱ تا ۵ آیه در صفحه)	۴۰	بقره	۲۴۶ تا ۲۴۸
۸		۸۲	نساء	۲۴ تا ۲۶
۹		۱۱۵	مائده	۴۲ تا ۴۵
۱۰	آیات کوتاه (۱۶ تا ۲۰ آیه در صفحه)	۳۱۱	مریم	۷۷ تا ۹۵
۱۱		۳۴۲	مؤمنون	۱ تا ۱۷
۱۲		۴۹۵	زخرف	۷۴ تا ۸۹
۱۳	آیات خیلی کوتاه (بالای ۲۱ آیه در صفحه)	۴۴۷	صافات	۲۵ تا ۵۱
۱۴		۵۲۹	قمر	۷ تا ۲۷
۱۵		۵۸۵	عبس	۱ تا آخر
۱۶	صفحات و آیات مشابه	صفحه ۳۴۳ (سوره مؤمنون آیات ۱۸ تا ۲۷) و صفحه ۱۵۸ (سوره اعراف آیات ۵۸ تا ۶۷)		
۱۷		صفحه ۲۶۳ (سوره حجر آیات ۲۶ تا ۴۴) و صفحه ۴۵۷ (سوره ص آیات ۷۱ تا ۸۵) (داستان حضرت آدم (ع))		
۱۸		۵۳۲	الرحمن	۱۷ تا ۴۰
۱۹	صفحات مشابه	صفحه ۳۶۹ (سوره شعراء آیات ۴۰ تا ۶۰) و صفحه ۱۶۴ (سوره اعراف آیات ۱۰۵ تا ۱۲۰)		
۲۰		صفحه ۲۶۴ (سوره حجر آیات ۳۲ تا ۵۱) و صفحه ۱۵۲ (سوره اعراف آیات ۱۲ تا ۲۲)		
۲۱		صفحه ۲۳۱ (سوره هود آیات ۸۲ تا ۸۸) و صفحه ۱۶۱ (سوره اعراف آیات ۸۲ تا ۸۷)		
۲۲	آیات قصص	۲۳۷	یوسف	۱۵ تا ۲۲
۲۳		۲۹۷	کهف	۱۶ تا ۲۰
۲۴		۳۸۰	نمل	۳۶ تا ۴۴
۲۵	آیات الاحکام	۳۶	بقره	۲۲۵ تا ۲۳۰
۲۶		۷۸	نساء	۷ تا ۱۱
۲۷		۱۲۳	مائده	۹۰ تا ۹۵
۲۸	تلاقی دو سوره	۲۳۵	هود - یوسف	-
۲۹		۲۶۷	حجر - نحل	-
۳۰		۴۳۴	سبأ - فاطر	-

□ معرفی درس ۲

نام درس: آموزش تدویر خوانی (ترتیل مصطلح)	تعداد ساعات آموزشی: ۴۰ ساعت آموزشی (۲۰ جلسه دو ساعته حضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود با گذراندن این درس، مهارت‌های نظری و عملی شرکت‌کنندگان در زمینه‌های تجوید و صوت و لحن ارتقاء یابد.	
استانداردهای آموزشی ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با فراگیران و دارای گواهینامه تدریس تجوید یا حداقل سه سال سابقه تدریس مباحث تجوید و صوت و لحن و مسلط به تدویر خوانی (ترتیل مصطلح). تبحر: استانهایی که فاقد مدرس خواهر هستند با هماهنگی معاونت آموزش و سنجش و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان، می‌توانند از مدرس برادر استفاده نمایند. اما جهت جلسات کارورزی لازم است از مدرس خواهر استفاده شود.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: القای مباحث نظری توسط مدرس، پرسش و پاسخ و کارورزی عملی مباحث

تذکرات

- ۱- هدف از قرار دادن این عنوان درسی در دوره تربیت معلم حفظ قرآن کریم، اولاً ارتقاء مهارت‌های نظری و عملی متعلمان در زمینه‌های تجوید و صوت و لحن، و ثانیاً آشنایی اجمالی با نحوه تدریس و تعلیم این مباحث به حافظان است.
- ۲- در بخش تجوید سعی شده مباحثی مطرح شود که در قرائت تدویر (ترتیل مصطلح) مورد نیاز است و لذا موضوعات مطرح در تجوید سطح (۲) در بودجه‌بندی وارد نشده است. اما مدرس محترم می‌تواند به صلاحدید خود مطالب مورد نیاز دیگر را - به شرط اینکه برای فراگیران سنگین نباشد - تدریس نماید.

منابع:

- ۱- حلیه القرآن (سطح ۲)، تألیف سید محسن موسوی بلده
- ۲- لوح فشرده تدویر (ترتیل مصطلح) (حاوی قطعات برگزیده ترتیل)

جدول بودجه‌بندی درس آموزش تدویر خوانی (ترتیل مصطلح)

موضوع	جلسه	محتوا
کارورزی تجوید و روش صحیح تدویر خوانی (ترتیل مصطلح)	۱	بیان اهمیت فراگیری قواعد تجوید برای حافظان قرآن مروری و کارورزی مبحث مخارج حروف (۱): «ث - ذ - ظ»، «و»، «ک»
	۲	مرور و کارورزی مبحث آشنایی با مخارج حروف (۲): «ح - ع - غ»
	۳	کارورزی مطالب جلسات گذشته به همراه تأکید بر تلاوت تقلیدی از تدویر اساتید مطرح
	۴	مرور و کارورزی مبحث آشنایی با مخارج حروف (۳): «ص»، «ض»، «ط»
	۵	مرور و کارورزی مبحث صفات (۱): «استعلاء و استفال»
	۶	مرور و کارورزی مبحث صفات (۲): قلقله، نبر
	۷	کارورزی مطالب جلسات گذشته به همراه تأکید بر تلاوت تقلیدی از تدویر اساتید مطرح
	۸	مرور و کارورزی مبحث احکام تفخیم و ترقیق «راء»
	۹	مرور و کارورزی مبحث احکام تغلیظ و ترقیق «لام» و غنه «ن» و «م»
	۱۰	کارورزی مطالب جلسات گذشته به همراه تأکید بر تلاوت تقلیدی از تدویر اساتید مطرح
	۱۱	مرور و کارورزی مبحث احکام نون ساکنه و تنوین (۱): اقلاب، ادغام و اظهار
	۱۲	کارورزی مطالب جلسات گذشته به همراه تأکید بر تلاوت تقلیدی از تدویر اساتید مطرح
	۱۳	مرور و کارورزی مبحث احکام نون ساکنه و تنوین (۲): اخفاء
	۱۴	مرور و کارورزی احکام میم ساکنه: ادغام، اخفاء و اظهار
	۱۵	کارورزی مطالب جلسات گذشته به همراه تأکید بر تلاوت تقلیدی از تدویر اساتید مطرح
	۱۶	مرور و کارورزی احکام مد و قصر (۱) (مدود متصل، منفصل)
	۱۷	مرور و کارورزی احکام مد و قصر (۲) (مدود لازم، عارضی، لین)
	۱۸	کارورزی مطالب جلسات گذشته به همراه تأکید بر تلاوت تقلیدی از تدویر اساتید مطرح
	۱۹	مرور و کارورزی علائم وقف
	۲۰	کارورزی مطالب جلسات گذشته به همراه تأکید بر تلاوت تقلیدی از تدویر اساتید مطرح

□ معرفی درس ۳

نام درس: کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۳۲ ساعت آموزش حضوری (۱۶ جلسه دو ساعته آموزشی)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران در این درس با بخشی از مباحث روانشناسی که در آموزش حفظ قرآن مورد نیاز است آشنا شوند.	
استانداردهای آموزش ویژگی‌های مدرّس: دارای حداقل مدرک کارشناسی در رشته روانشناسی یا علوم تربیتی با حداقل دو سال سابقه تدریس مفید در زمینه روانشناسی. *** ترجیحاً از فارغ التحصیلان رشته روانشناسی یا علوم تربیتی در مقطع کارشناسی ارشد که سابقه فعالیت‌های قرآنی (بویژه در زمینه حفظ) نیز دارند استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و ...	روش تدریس: توضیحی، فعال، پرسش و پاسخ و ...

جدول بودجه‌بندی درس «کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم»

الف- سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	صفحات
۲ و ۱	فصل اول: مبانی انگیزشی حفظ	نظریه‌های انگیزش، نظریه انسان‌گرایان در انگیزش، انگیزش و نیازها، نظریه‌های یادگیری انگیزش، نظریه‌های رفتارگرایی، انگیزش درونی و بیرونی و ...	۱۹-۳۶
۳ و ۴	فصل دوم: روانشناسی یادگیری	تعریف یادگیری و حافظه، تاریخچه نظری یادگیری، شرطی سازی کلاسیک، گسترش نظریه شرطی سازی کلاسیک، شرطی سازی عامل، مفاهیم اصلی در شرطی سازی فعال	۳۹-۵۶
۵ و ۶	فصل سوم: تقویت و تنبیه	تشویق، تقویت کننده نخستین و ثانوی، پاداش، تنبیه، برنامه‌های تقویت	۵۹-۷۶
۷	فصل چهارم: روانشناسی حافظه	مراحل حافظه، انواع حافظه (حسی، کوتاه مدت، بلند مدت)	۷۹-۸۹
۸	فصل چهارم: روانشناسی حافظه	فراموشی چیست؟، علل فراموشی، فراموشی به عنوان یک اختلال، درمان فراموشی، بهسازی حافظه، افزودن پیوندهای معنی دار، بسط معنایی	۹۰-۹۷
۹ و ۱۰	فصل چهارم: روانشناسی حافظه	تداخل، بافت موقعیت، عوامل هیجانی، سازمان‌دهی، رمزگذاری	۹۷-۱۱۲
۱۱	فصل پنجم: تفاوت‌های فردی	مفهوم هوش، تعریف هوش، نظریه گاردنر، تیز هوشی و حفظ قرآن	۱۱۵-۱۲۴
۱۲ و ۱۳	فصل پنجم: تفاوت‌های فردی	شخصیت، نظریه‌های زیستی شخصیت، نظریه کلونینگر، سرشت، منش، سایر عوامل	۱۲۴-۱۳۹
۱۴ و ۱۵	فصل ششم: مهارت‌های فردی حافظ	توجه و تمرکز، استرس و اضطراب، مقابله با اضطراب و استرس	۱۴۳-۱۵۵
۱۶	فصل ششم: مهارت‌های فردی حافظ	مدیریت زمان، تعریف مدیریت زمان، گام نخست: هدف گذاری، گام دوم: برنامه ریزی، گام سوم: تنظیم وقت و کاهش استرس	۱۵۵-۱۶۳

ب- منبع درسی:

کتاب «کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم»، تألیف مصطفی زارعان، انتشارات تلاوت

□ معرفی درس ۴:

نام درس: آشنایی با علوم قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی غیر حضوری
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم ضمن آشنایی با بخشهایی از مباحث علوم قرآنی، پاسخگوی سؤالات قرآنی قرآن آموزان نیز باشند.	

منبع درسی: کتاب درآمدی بر علوم قرآن، تألیف: حسین تقی پور - انتشارات تلاوت

توجه: این درس به صورت غیرحضوری و از ابتدای کتاب تا پایان درس دهم (قراءات قرآن) می‌باشد. لذا مابقی سرفصل‌های کتاب می‌توانند به صورت مطالعه آزاد توسط فراگیران انجام پذیرد.

آئین نامه برگزاری آزمونهای دوره‌های تربیت معلم حفظ قرآن کریم

آزمونهای ورودی

داوطلبانی که حائز حداقل مدرک تخصصی درجه ۵ حفظ در طرح اعطای مدرک تخصصی به حفاظ قرآن کریم نیستند یا سایر مدارک تخصصی را دریافت کرده‌اند، می‌توانند پس از موفقیت در آزمونهای ورودی زیر در دوره شرکت نمایند:

۱- آزمون شفاهی حفظ قرآن: این آزمون بر مبنای «آیین‌نامه داوری آزمونهای شفاهی طرحهای آموزشی حفظ قرآن کریم» و با استفاده از فرم امتیازدهی مربوطه برگزار می‌شود و ۱۰۰ نمره دارد. شرط قبولی در این آزمون، کسب حداقل نمره ۸۰ است.

تذکر: ضروری است در این آزمون از داورانی که در دوره‌های تربیت داور حفظ این سازمان شرکت نموده و قبول شده‌اند استفاده گردد یا در صورت نبود داور مجاز از داوران حسن حفظ باسابقه استان بهره‌مند گردد.

۲- آزمون ترجمه و مفاهیم قرآن (سطح ۴): این آزمون شامل ۵۰ سؤال تستی مفاهیم در حد مفاهیم سطح (۴) است و شرط قبولی در آن کسب حداقل نمره ۳۵ (۱۴ از ۲۰) می‌باشد.

۳- آزمون قرائت (سطح ۴) (گرایش تدویر/ترتیل مصطلح): این آزمون مطابق با آزمونهای پایانی دوره قرائت (سطح ۴) برگزار می‌شود؛ با این تفاوت که داوطلبان به جای ارائه یک قرائت تقلیدی، لازم است یک صفحه را - به قید قرعه - به صورت تدویر (ترتیل مصطلح) تلاوت نمایند. داوطلبان در صورت کسب حدنصابهای تعیین شده (۱۲ از ۲۰)، مجاز به شرکت در دوره خواهند بود.

۴- آزمون کتبی حفظ قرآن کریم: این آزمون مطابق با سرفصل‌های کتاب درسنامه حفظ قرآن کریم بوده و داوطلبان در صورت کسب حدنصاب تعیین شده (۱۴ از ۲۰)، مجاز به شرکت در دوره خواهند بود.

تذکر: داوطلبانی که دارای مدرک تخصصی درجه ۵ حفظ می‌باشند، از آزمون این درس معاف نمی‌باشند.

۵- آزمون کتبی تجوید قرآن کریم: این آزمون مطابق با سرفصل‌های کتاب حلیه القرآن (سطح ۱) بوده و داوطلبان در صورت کسب حدنصاب تعیین شده (۱۴ از ۲۰)، مجاز به شرکت در دوره خواهند بود.

آزمونهای پایانی

الف) آزمونهای کتبی

- آزمونهای کتبی پایان دوره شامل آزمون دروس: ۱- کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم
۲- آشنایی با علوم قرآنی می باشد که به صورت تستی - تشریحی برگزار می شود.

ب) آزمونهای شفاهی

آزمونهای شفاهی پایان دوره شامل آزمون دروس «روش های تدریس و فنون معلمی» و «آموزش تدویرخوانی (ترتیل مصطلح)» می باشد.

آزمون شفاهی «روش های تدریس و فنون معلمی»

از هر یک از فراگیران در پایان دوره، یک آزمون عملی روش تدریس و کلاسرداری حفظ گرفته می شود. در این آزمون شرکت کنندگان علاوه بر تدریس «روش حفظ یک صفحه از قرآن»، درباره یکی از موضوعات مرتبط با حفظ قرآن - که در درس مربوطه با آنها آشنا شده اند - نیز به ارائه توضیح می پردازند. تعیین صفحه و موضوع بر عهده امتحن محترم می باشد و هر یک از افراد پیش از تدریس، فرصت مرور و بررسی خواهد داشت! به هر شخص برای توضیح و تفهیم موضوع مورد نظر، حدوداً ۲۰ تا ۲۵ دقیقه مهلت تدریس داده خواهد شد. آیین نامه امتیازدهی به روش تدریس فراگیران، طبق فرم سنجش روش تدریس می باشد.

آزمون شفاهی «تدویرخوانی (ترتیل مصطلح)»

در آزمون پایانی این درس، هر یک از شرکت کنندگان (به قید قرعه)، «یک و نیم صفحه» (از قرآنها راجع ۱۵ سطری) را به صورت تدویر (ترتیل مصطلح) تلاوت می کند. هر داوطلب پس از مشخص شدن قرعه، حدود ۷ دقیقه فرصت مرور دارد. این آزمون با توجه به نکات زیر به عمل می آید:

نمره این آزمون از ۱۰۰ محاسبه می شود و حدنصاب نمره قبولی در هریک از بخشهای تجوید، وقف و ابتدا، صوت و لحن به شرح زیر خواهد بود:

تجوید: ۲۴/۵ از ۳۵ وقف و ابتدا: ۱۰/۵ از ۱۵ صوت: ۱۴ از ۲۰ لحن: ۲۱ از ۳۰

تبصره ۱: شرط قبولی در این آزمون، کسب حدنصابهای فوق می باشد و در غیر این صورت، افراد باید در آزمونهای تجدیدی این درس شرکت کنند.

تبصره ۲: داوری آزمون شفاهی تدویر (ترتیل مصطلح)، بر مبنای آیین نامه و فرم های برگزاری آزمون «قرائت سطح ۴» طرح های تفصیلی سازمان دارالقرآن الکریم می باشد.

تبصره ۳: نمره آزمون شفاهی، بر مبنای نمره ۲۰ محاسبه می شود و پس از جمع و معدل گیری با نمره آزمون کتبی (حد نصاب این آزمون ۱۴ از ۲۰ می باشد) این درس، در کارنامه افراد درج می گردد.

توضیح مختصر عناوین امتیازدهی فرم سنجش مهارت‌های تدریس قرآن کریم

۱) شروع مناسب و انگیزه سازی؛ که این مؤلفه بر دو بخش جزئی تقسیم می شود:

الف) بسم الله / سلام و احوال پرسى / ارائه نکته تربیتی / حضور غیاب

- * شروع درس و بحث با نام‌ویاد خداوند سبحان لازم و ضروری بوده و برای آن ۰/۲۵ در نظر گرفته شده است.
- * همچنین سلام و احوال پرسى با متعلمین و حضور و غیاب آنان به هر شکل و طریق مورد نظر است و امتیاز توجه بدان ۰/۲۵ منظور شده است.

* ارائه نکته تربیتی می تواند آیه ای از قرآن، حدیث یا حکایت یا موعظه ای به طور مختصر و کاملاً کوتاه و متناسب با ویژگی مخاطبان - بصورت بیان مطلب یا استفاده از تابلو، تراکت یا صدای ضبط و ... - باشد که بمنظور آموزش نکات اخلاقی و تربیتی مطرح می گردد. نکته تربیتی لزوماً نباید مطابق و یا در راستای موضوع تدریس باشد. هرچند هم راستا بودن آن با موضوع تدریس نشانه دقت و استعداد داوطلب است.

* حضور و غیاب افراد نباید ضرورتاً به سبک مرسوم و کامل صورت گیرد. اشاره داوطلب به این امر به هر نحو - حتی با چشم چرخاندن و توجه به فراگیران مشروط به اینکه عنوان نماید - مستوجب دریافت امتیاز لازم می باشد.

ب) ارائه مقدمه مناسب / مهارت آماده سازی / معرفی درس جدید / درج عنوان درس و دیگر سرفصلهای مهم

* ارائه مقدمه مناسب می‌بایست فضای حاکم بر کلاس را بطور مستقیم یا غیر مستقیم به سمت موضوع درس هدایت کند. قالب مقدمه نیز می تواند آیه ای از قرآن، حدیث یا حکایت یا موعظه ای به طور مختصر و کاملاً کوتاه باشد.

* مهارت آماده سازی به معنی اتخاذ راه یا شیوه هائی جهت آماده سازی و سوق دادن ذهن مخاطبین برای ورود یا آمادگی پذیرش موضوع درس است. طرح یک سؤال یا خاطره یا مثال یا مطلبی هماهنگ با درس یا اشاره ای به درس یا دروس گذشته و ایجاد ارتباط معنی دار بین دروس گذشته با موضوع درس مدنظر یا بیان اهداف درس از نمونه های آماده سازی است که می تواند بصورت شفاهی یا مکتوب باشد که در جایی نوشته یا مقابل دیدگان قرار گرفته باشد.

* جهت آگاهی مخاطبان از موضوع و اهداف درس، باید داوطلب در ابتدای تدریس نسبت به معرفی اجمالی درس جدید و سرفصلها و اهداف مهم آن بپردازد.

* درج عنوان درس و ماندگاری آن بر روی تخته (ثبت طولانی مدت آن در مقابل دیدگان فراگیران) موجب تمرکز بیشتر ذهن آنان شده و در هر لحظه امکان بازگشت به موضوع مورد بحث و پیگیری آن را برای فراگیران (در صورت فاصله گرفتن احتمالی از موضوع درس) فراهم می کند.

تذکر مهم: با توجه به تعاریف فوق، توجه گردد تا ارائه نکته تربیتی با مقدمه یا مهارت آماده سازی خلط یا ادغام نگردد. اجرای هر یک از بخشهای فوق الذکر ۰/۲۵ امتیاز مثبت تلقی می شود.

۲) پرسش از محفوظات و تکالیف گذشته؛ که این مؤلفه بر دو بخش جزئی تقسیم می شود:

الف) رعایت اصول صحیح پرسش از محفوظات (شامل پرسش از محل مناسب، خواندن صحیح و مطلوب پرسش و ...) «۲ امتیاز»

ب) ارائه راهکارهای مناسب به حافظان پس از پرسش «۱ امتیاز»

* یکی از وظایف معلم حفظ، پرسش از محفوظات و تکالیف گذشته حافظان در آغاز هر جلسه است. نکات حائز اهمیت در این قسمت اولاً پرسش به نحو درست و اصولی (در چارچوب مطالبی که در طی دوره در این باره به معلمان منتقل شده است) و ثانیاً ارائه راهکارهای مناسب به حافظان پس از پرسش است.

۳) توضیح کامل محورهای درسی در تدریس حفظ قرآن کریم:

الف: آموزش موضوع درس (مثلاً: شیوه حفظ کردن یک صفحه یا نیم صفحه) ب: توضیح یکی از نکات مرتبط با حفظ

ج: قرائت آیات درس به شیوه تدویر (ترتیل مصطلح) و همخوانی آنها د: پرسش از محفوظات و ارائه تکلیف

تذکر: در صورت توضیح و پرداختن کامل و جامع نسبت به هر یک از گزینه‌های فوق به داوطلب حداکثر ۰/۵ نمره می‌گیرد.

۴) جمع خوانی مقطع مورد نظر (۲/۵ نمره):

از جمله نکات مهم در کلاسهای حفظ، تسلط حافظان بر روانخوانی قسمتهای جدید است. به این منظور یکی از وظایف مهم معلم حفظ، جمع خوانی مقطع مورد نظر در کلاس است. نکته مهم، تلاوت صحیح و متین مقطع همراه با ارائه ترتیلی مطلوب و دلنشین است، ضمن اینکه معلم باید نسبت به مشارکت همه اعضای کلاس در جمع خوانی دقت نماید.

الف) تلفظ و قرائت صحیح مقطع مورد نظر (۱ نمره)

ب) ارائه تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح) مطلوب (۱ نمره)

۵) قدرت بیان و تفهیم مطالب به فراگیران

الف) قدرت بیان و عدم تکلف در تکلم / تسلط بر موضوع و مطلب ارائه شده

* واضح، روشن و راحت بیان کردن مطالب و استفاده صحیح و به جا از کلمات و به حاشیه نرفتن و دنبال کلمه نگشتن، بیانگر عدم تکلف در بیان است.

* داوطلب باید احاطه کامل و بیشتر از متن آموزشی نسبت به موضوع درس داشته و قادر به پاسخگویی نسبت به سؤالات مخاطبان در چارچوب موضوع درس باشد.

هر یک از دو قسمت فوق در بند الف حداکثر ۰/۵ امتیاز داشته و در صورت نقص در هر کدام از قسمتها ۰/۲۵ امتیاز تخصیص می یابد.

ب) قدرت سخنوری و جذب مخاطب

* قدرت، رسائی و گیرائی بیان، زیبایی کلام، چهره گشاده، نشاط و جذابیت، بهره گیری از کلمات و عبارات مناسب و متناسب با سطح مخاطبان، نداشتن تکیه کلام، پیوستگی و نظم در تدریس و نفوذ کلام، جذب مخاطب و توفیق تدریس را بدنبال خواهد داشت. توجه گردد قدرت سخنوری یک فرد لزوماً به دانش او در موضوع مدنظر بستگی ندارد. لذا ممکن است فردی تسلط بر موضوع مدنظر نداشته باشد - که در ردیف مربوطه منظور خواهد شد - ولی قدرت سخنوری داشته باشد! لذا باید میزان جذب مخاطب ارزیابی شود.

* علاوه بر جذابیت روش تدریس، خود داوطلب نیز باید دارای چهره جذاب باشد یا بنحو مقتضی توجه ناخواگاه فراگیر را بسوی پذیرش خود جلب نماید. چهره گشاده و متبسم توأم با جدیت و آرامش، در پذیرش معلم از سوی فراگیران نقش داشته و موجب افزایش تأثیر گذاری فرآیند آموزش و تعلیم و تربیت می گردد. نشاط مربی در رفع خستگی متعلمان و تنوع کلاس تأثیر بسزایی دارند. بدیهی است آراستگی و تبسم و ... داوطلب نباید افراطی و خارج از شأن کلاس و ماهیت موضوع تدریس باشد. این قسمت حداکثر دارای ۰/۵ امتیاز می باشد.

ج) ایجاد فرصت های مناسب برای تفکر و اندیشه فراگیران (مهارت ایجاد مسئله)

* مطرح کردن مسأله و پرسش و دادن فرصت فکر و پاسخگویی به متعلمان از اصول لازم در ارتقاء سطح تدریس بشمار می رود که البته تمرکز مخاطبان را هم می تواند بدنبال داشته باشد. این قسمت حداکثر دارای ۰/۵ امتیاز می باشد.

د) مهارت در تمرکز بخشی:

* میزان مهارت داوطلب در جلب توجه مخاطبین نسبت به کلاس و موضوع مدنظر و جلوگیری از پراکندگی حواس آنان به طرق مختلف و مناسب حتی الامکان بطور غیر مستقیم همانند تذکر غیر مستقیم بطوریکه هم خارج از شأن کلاس نباشد و هم موجب گسستگی مطلب و کلام نگردد. حتی با بهم زدن دستها یا تغییر موقعیت یا درآوردن عینک و ... این قسمت بسته به میزان این مهارت حداکثر ۰/۷۵ امتیاز دارد.

ر) مهارت در برقراری ارتباط روحی و عاطفی

* این امر از همراه بودن و ارتباط معنوی متعلمان با داوطلب و ابراز علاقه مندی به محتوای ارائه شده و حضور فعال در کلاس مشخص می شود. نگاه مشفقانه و خاضعانه بین داوطلب و فراگیر، ارتباط و تعامل کلامی محترمانه و مستمر، علاقه

فراگیران به استمرار کلاس و تعامل آنان با داوطلب پس از اتمام کلاس از مصادیق برقراری ارتباط روحی داوطلب با فراگیران است. این قسمت حداکثر دارای ۰/۷۵ امتیاز می باشد.

(ز) مهارت در اجرای تدریس فعال و بهره گیری از الگوها و روشهای تدریس متنوع و متناسب

* استاد باید توانایی تغییر روش های تدریس در موقعیتهای مختلف و بصورت فعال را داشته باشد و می تواند از روش های توضیحی، ایجاد مسأله در ذهن مخاطبین، پرسش و پاسخ، مباحثه گروهی، ایفای نقش و در مواقع مقتضی استفاده نماید. این قسمت حداکثر دارای ۱ امتیاز می باشد.

(و) مهارت در به کارگیری اشارات (مهارتهای غیر کلامی) حساب شده

* در راستای آموزش ابزارهای زیادی ممکن است به کمک استاد بیاید که عبارتند از اشاره به مطالب تخته یا نوشته یا اشارات سر و دست و چشم و ابرو و برای جلب توجه مخاطبین یا تأیید و تکذیب مطلب و غیره. استفاده از اشارات صحیح* در طول تدریس جمعاً ۰/۵ امتیاز داشته و در صورت اشاره ناصحیح به ازاء هر مورد ۰/۲۵ نمره کسر می گردد.
* برای تفهیم مناسب موضوع باید دست و صورت و ... معنی صحیح واژه را القاء نماید. بعنوان مثال برای اشاره به بالا دست یا صورت یا نوشته و ... باید جهت بالا را نشان دهد نه جهتی دیگر.

(ه) ایجاد فضای مناسب برای مباحثه های گروهی قرآن آموزان

* داوطلب بمنظور فراهم نمودن زمینه لازم جهت مشارکت فراگیران و ترغیب ایشان جهت تفکر و تمرکز روی موضوع درس، فراگیران را به گروههای چند نفره تقسیم نموده و با طرح یک یا چند موضوع برای گروهها، آنان را تشویق به گفتگو، تفکر و تأمل پیرامون موضوع درس می نماید. اما باید بتواند این کار را مدیریت نماید تا موجب بی نظمی در کلاس نشود.
امتیاز هر کدام از دو بخش فوق ۰/۷۵ است.

(ی) تلفظ و قرائت صحیح مثال ها

* قرائت صحیح کلیه واژه ها، مثالها و عبارات قرآنی در حد روانخوانی مورد توجه خواهد بود. این قسمت حداکثر ۰/۵ امتیاز داشته و به ازاء هر تلفظ و قرائت ناصحیح ۰/۲۵ کسر می شود.

تذکر: چنانچه تعداد اغلاط داوطلب در قرائت مثالها و عبارات بیش از ۸ مورد باشد باید در نظریه ممتحن برای بررسی نهائی پس از آزمون درج شده و در صورت تأیید آن توسط ممتحن دوم، داوطلب مورد نظر تجدید محسوب خواهد شد.

۶) برقراری ارتباط چهره به چهره با شاگردان و عدالت دیداری:

* داوطلب باید در طول تدریس - از ابتدا تا پایان تدریس - به تمام مخاطبین به طور یکسان توجه داشته باشد هم در نگاه کردن و هم در پرسش نمودن و دیگر موارد. شایسته است این توجه بروز عملی هم داشته باشد. یعنی نگاه و توجه همراه با سؤال و جواب، تذکر، تعامل، گفتگو و برقراری ارتباط با فرد و یا گروه مدنظر و امتیاز این قسمت حداکثر ۰/۷۵ است.

۷) عدم استفاده افراطی از کتاب و یادداشت

* معلم نباید وابستگی علمی به کتاب داشته باشد و مجبور باشد به صورت افراطی از آن استفاده نماید. این کار علاوه بر اتلاف زمان، موجب کاهش اعتبار علمی معلم نزد فراگیران خواهد شد. امتیاز اصلی این قسمت نیز ۰/۵ است.

۸) مدیریت و توانایی اداره کلاس

که شامل دو بخش است :

الف) مدیریت زمان تدریس هر یک از محورهای آموزشی

* داوطلب باید با تقسیم مناسب زمان تخصیص یافته جهت تدریس بخشهای مختلف کتاب حسب حجم و ارزش محتوایی بخش مدنظر، از توقف و مکث بیجا و طولانی در یک یا دو بخش و اتلاف زمان خودداری نماید. امتیاز این قسمت حداکثر ۰/۷۵ است.

(ب) مدیریت فراگیران، امکانات و فضای کلاس

* معلم باید توانایی به کارگیری و بهره‌مندی از تمامی امکانات، لوازم کمک آموزشی و همچنین ایجاد فضای مناسب جهت بکارگیری و جریان بخشی به فعالیت فراگیران در کلاس را داشته باشد و ایشان را در فرایند تدریس قرار دهد تا ذهنشان معطوف به عناصر دیگر نگردد. امتیاز اصلی این قسمت نیز ۰/۵ است.

۹) استفاده از وسایل آموزشی و کمک آموزشی

(الف) استفاده از وسایل کمک آموزشی

* وجود وسایل کمک آموزشی همانند وایت برد و ماژیکهای رنگی در محل اخذ آزمون روش تدریس الزامی است. داوطلب می تواند وسایل کمک آموزشی ویژه مورد نیاز خود در تدریس - در حد معمول و عرف - را از قبل به مسئول دوره اطلاع داده و آنرا بهنگام تدریس طلب نماید و یا خود به همراه داشته و از آن استفاده نماید. استفاده مناسب و بجا از وسایل کمک آموزشی حداکثر ۰/۷۵ امتیاز دارد.

(ب) استفاده از خط خوش و خوانا

* خط خوش و خوانا - در حد معمول و نه در حد حرفه ای - که بسهولت امکان رؤیت و خواندن توسط همه فراگیران را داشته باشد حداکثر ۰/۵ امتیاز دارد.

۱۰) جمع بندی مطالب / ذکر خلاصه درس / ارائه تکلیف مناسب / ارزیابی مستمر و پایانی از مطالب ارائه شده

(الف) جمع بندی مطالب: بمعنای اتمام منطقی - پیش بینی شده و بدون عجله - و عدم ناقص گذاشتن موضوع درس است.
(ب) ذکر خلاصه درس:

* بیان خلاصه موضوع تدریس شده در پایان کلاس در مسیر تمرکز فراگیران روی مباحث اصلی و تمیز آن با فروعات تدریس - که بنا به اقتضا مطرح می شود - موجب ارتقاء فراگیری است.

(ج) ارائه تکلیف مناسب:

* ارائه تکلیف مناسب از جهت حجم و کیفیت متناسب با زمان انجام تکلیف و مقطع سنی فراگیران موجب تمرین و تثبیت آموخته ها می شود.

(د) ارزیابی مستمر و پایانی از مطالب ارائه شده

* داوطلب باید در پایان کلاس و با توجه به مدیریت زمانی صورت پذیرفته، فرصت لازم برای ارزیابی فراگیران از مباحث تدریس شده را داشته باشد تا امکان سنجش توفیقات کلاس در تحقق اهداف پیش بینی شده محقق گردد. ارزیابی های مستمر حین تدریس هم به سنجش توفیقات تدریس در لحظه به لحظه کلاس کمک نموده و داوطلب را برای انتخاب مرحله بعد یاری می کند. لذا پیش بینی و انجام آن از ارکان تدریس است.
امتیاز هریک از این ۴ بخش فوق ۰/۲۵ می باشد.

تذکر: رعایت این مؤلفه ها توسط داوطلبان محترم نباید کلیشه ای و تصنعی و با هدف کسب نمره باشد بلکه حالت طبیعی داوطلب و تدریس وی با رعایت شرایط یاد شده باید ملموس باشد.

ممتحنین توجه دارند که ممکن است نمره دادن به صورت مورد به مورد و به ترتیب صورت نگیرد بلکه با دیدن چند دقیقه از آموزش داوطلب موارد بسیاری در ارزشیابی مشخص شود. لذا با آماده بودن ذهن نسبت به مؤلفه ها و تجربه، سرعت ارزیابی نیز بالا خواهد رفت.

حد نصاب نمرات قبولی در آزمونهای پایانی دوره تربیت معلم حفظ قرآن کریم				
ردیف	ماده امتحانی	ضریب	نحوه برگزاری	حداقل نمره قبولی (بدون احتساب ضریب)
۱	روش های تدریس و فنون معلمی	۳	شفاهی (روش تدریس)	۱۶
۲	آموزش تدویرخوانی (ترتیل مصطلح)	۲	شفاهی	۱۴
۳	کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم	۲	کتبی	۱۴
۴	آشنایی با علوم قرآنی	۱	کتبی	۱۴
---	جمع	--	کتبی و شفاهی	----